

**Dissertatio medica inauguralis, de obstructione fluxus menstrui ... /  
auctoritate ... Cornelii van Eck ... eruditorum examini subjicit Petrus Bergst.**

**Contributors**

Bergst, Peter.

Eck, Cornelius van, 1662-1732.

**Publication/Creation**

Trajecti ad Rhenum : Ex officina Guilielmi vande Water, 1716.

**Persistent URL**

<https://wellcomecollection.org/works/egqs5rre>

**License and attribution**

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.



Wellcome Collection  
183 Euston Road  
London NW1 2BE UK  
T +44 (0)20 7611 8722  
E [library@wellcomecollection.org](mailto:library@wellcomecollection.org)  
<https://wellcomecollection.org>

DISSERTATIO MEDICA  
INAUGURALIS,  
DE

# Obstructione Fluxus Menstrui;

QUAM  
DUCE ET AUSPICE DEO TER OPT. MAX.

*Auctoritate Magnifici D. Rectoris,*

CORNELII VAN ECK,

J. U. D. & Civilis, atque Hodierni Juris  
Professoris Ordinarii;

NEC NON

*Amplissimi Senatus Academici consensu, & Nobilissima  
Facultatis MEDICÆ decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS

Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis  
ritè ac legitimè consequendis,

*Eruditorum Examini subjicit*

PETRUS BERGST. Buxtehud-Bremens.

*Ad diem 28. MAJI, loco horisque solitis.*



TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officina GUILLIELMI vande WATER, Aca-  
demiae Typographi. c15 15 cc xvi.



DESSERTATIO MEDICA  
ANNUARIA  
Ophthalmicæ Pluvie Mœnstris

QUAM  
INDUCTA ET ORDINATA R. OPT. MAX.

JOHANNES V. A. L. M.

1771. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1772. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1773. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1774. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1775. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1776. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1777. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1778. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1779. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1780. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1781. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1782. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1783. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1784. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1785. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1786. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.

1787. In Opus. 8. 12. 16. 20. 24. 28. 32. 36. 40. 44. 48. 52. 56. 60. 64. 68. 72. 76. 80. 84. 88. 92. 96. 100.





# DISSERTATIO MEDICA

## INAUGURALIS,

D E

# Obstructione Fluxus Menstrui;

## P R Æ F A T I O.



*quam infinitis mulieres infirmitatibus & mutationibus sint obnoxiae, unusquisque qui operam suam Medicinæ addixit quotidie experitur, & illas hanc ob causam commiseratione maxime dignas mecum existimat; præter innumeros enim quos cum viris communes habent morbos, aliis adhuc atrocis-*

*simis ratione uteri, partiumque propagini inservientium excruciantur, qui interdum tam Medico quam amicis satis horrendi atque adspectu terribiles apparent, & diris suis symptomatibus ægris summam molestiam creant. Inter hos locum se non primum haud tamen ultimum sibi vindicat suppressio purgationis menstruæ: quot enim hæc non miseriae & calamitates secum ducit? quot post se non relinquit malorum catervam? Quotque denique in hujus curatione à multis non committuntur errores. Hæc omnia dum mecum per-*

A

pendi



*pendi amore proximi ductus hanc materiam loco Disputationis Inauguralis eruditorum examini subicere, & pro virium mearum ratione morbi hujus historiam recensere & examinare volui, quod: ut feliciter succedat Deum T. O. M. supplici mente veneror.*

## T H E S I S I.

**D**icitur Medicis purgatio menstrua ille fluxus sanguinis, qui in omni muliere sana singulis mensibus, a tempore quo non amplius crescit corpus ex pudendis stillare observatur. Cujus veram naturam, causasque quibus integer manet, quibusque supprimitur, ut rite perpendantur, pauca, quatenus huc spectat de structura earum partium ex quibus prodit in antecedenti præferenda sunt.

### I I.

Uterus in pelvi (in mulieribus latiori) inter vesicam & intestinum rectum locatus, pluribus fibris carneis vel filamentis, cellulas, loculos, infinitosque tabulos quasi formantibus & anfractuoso transitu invicem cohærentibus constat; quæ structura facile unicuique apparebit, si modo uterus gravidæ dissectus dum omnia adhuc distenta sunt inspiciatur, in non impregnato enim dum partes hæ contractæ non ita oculis patent. Hic apparatus duabus arctatur membranis, quarum exterior formatur a peritonæi lamella exteriori, inferior vero mirabili mechanica ex meris veluti meatibus invicem adunatis conflatur, qui in menstruantibus sanguine distenti clare patent, & qui eo tempore sanguinem menstruum excernunt.

### I I I.

Hic uterus §. 2. descriptus cum sua vagina, cujus structura ab utero non differt, firmissime nexus suis ligamentis in homine ratione horizontalis perpendicularem, in brutis vero parallelum habet situm, in quo  
ab



ab omni parte semper fere æqualiter sustentatur, a parte superiore lamella peritonæi interiore scuto veluti obtegitur.

## I V.

Vasis quamplurimis abundat arteriosis scilicet venosis & lymphaticis; arteriæ ab hypogastricis & spermaticis productæ ad latera ejus anfractuose positæ ramulos haud paucos ad illum dimittunt, quorum aliqui anteriorem, aliqui posteriorem & internam ejus partem ductibus tortuosis & serpentinis perambulant; venæ, a truncis eodem quo arteriæ nomine dotatis producuntur, & eodem modo ut de arteriis dictum ad uterum ramos suos distribuunt; Lymphatica vero vasa nihil ad uterum adferunt, sed lympham a sanguine sic secretam ad receptaculum lumbare deferunt. Hæc vasa, arteriæ sc. cum arteriis, venæ cum venis utriusque lateris anastomoses faciunt & plexibus reticularibus cellulas n. 2. descriptas distinguunt. De nervis ceterisque ad organa generationis spectantibus in præsentī agere noster non est scopus, hinc B. L. remittimus ad Celeberrimos Anatomicos Graafium, Ruyschium, Swammerdam. qui prolixè & accurate satis hæc describunt.

## V.

Ex dictis facilius naturam causasque fluxus menstrui indagari licet, si præterea consideramus, corpus humanum variis mutationibus obnoxium, diversis temporibus crescere, stare & decrescere, quod quotidiana docet contemplatio, in infantibus, adultis & senescentibus; hæc autem tempora ob infinitas causas quibus vel accelerantur vel retardantur mire insuper ob sexus diversitatem & corporis constitutionem variant, mulieres enim citius ob laxitatem & humiditatem corporis ad terminum suæ accretionis perveniunt quam viri, notante Hipp. in Lib. I. de Victus Ratione Sect. IV. p. m. 350. seqq.

## V I.

Postquam itaque mulieres ad statum illum quo non amplius accrescunt



pervenerunt majorem quantitatem humorum quam ad corporis nutritionem, naturalesque excretiones exercendas requiruntur conficiunt, quæ deinde in gravidis fœtui in utero nutriendo & sustentando impenditur, in virginibus & non imprægnatis vero intra corpus manet, & illud in circulo pervadit.

## V I I.

Cum jam ex perspiratione Sanctioriana pateat, perspirationem in corporibus firmis & robustis majorem in debilibus & laxis vero minorem esse, hinc sequitur in mulieribus, quippe quæ laxo & debili corpore præditæ, adeoque humoribus ad exteriora pellendis minus aptæ sunt, perspirationem parvam esse, & dum quotidie aliquid ingerunt in corpus, necessario debere augeri quantitatem humorum, vasaque omnia indies magis magisque repleri & distendi, & hæc impletio in vasis uterinis maxime fit.

## V I I I.

Humores sic intra corpus accumulati vasa sanguinea, serosa &c. dum ita distendunt, inde fit celerior humorum circumductio, cor citius & fortius se contrahit ob copiam humorum propellendorum, vasa dilatata conantur se restituere in pristinum statum, & ita hæc actio in humores, humorum in vasa, vasorumque iterum in humores eo usque augetur, donec vasa uteri violenta hac pressione & actione dilatantur, & illa vasa quæ antea lympham vel serum tantum vehebant nunc admittunt sanguinem eumque in cavum uteri transmittunt; Hic sanguis cum per pudenda effunditur dicitur fluxus menstruus, qui iterum cessat imminuta quantitate humorum superflua, & qui redit iterum statim tempore in sanis, cum eadem plethora quæ fluxum hunc causarat de novo nata est.

## I X.

Consideratis jam illis quæ efficiunt & naturaliter hic fluxus n. r. descriptus fiat, jam quid obstructio illius sit examinandum. Comprehendo autem sub nomine obstructionis mensium, quando ille fluxus  
qui



qui naturaliter adesse solet tempore pubertatis plane deficit, vel si antea ordinem solennem aliquoties servarit, & a variis causis jam suppressus sit & non appareat, ubi tamen exemptas illas causas volo, cum ætate ad senium jam inclinante fluxus iste cessat, aut cum sanguis qui profundi deberet ad nutritionem fœtus, vel in utero adhuc latitantis, vel in lucem jam editi, atque lac ex mammis sugentis impenditur, quippe hæ causæ si faciant ut non appareat mensium fluxus, minime opus est ut illæ mulieres Medicorum auxilium implorent.

## X.

Causæ hanc §. 9. descriptam obstructionem efficientes cum variæ sint & quamplurimæ, & ex harum accurata cognitione dependeat tota malit curatio, prius antequam ad illam progrediar in has inquirendum esse puto. Distinguuntur autem optime in illas causas quæ ( $\alpha$ ) a toto corpore, ( $\beta$ ) a solo utero dependent. Si numerus ( $\alpha$ ) peccant vel solida vel fluida; ubi solida causam dant structura & habitus corporis vel nimium laxa & debilis, vel nimis robusta & in excessu fortis ubi fluida illam causant vel plethora adest, vel humores nimis viscosi & cacochymici sunt, vel licet boni humores per varias causas alibi vertuntur. Si ( $\beta$ ) vel viæ per quas sanguis menstruus eliminari deberet sunt obturatæ & destructæ a variis malis, vel vasa illa licet sint aperta & sana, fœmina est imperforata.

## X I.

Quomoda solida hanc obstructionem causari possint, patet, si ponamus humores corporis bonos, vasa vero in se sola considerata evasisse nimis debilia; cum jam ex Anatomia & Physiologia pateat, quod circulatio humorum pendeat ab æquabili vasorum vi, robore & pressione quibus deficientibus, humores solo vasorum vitio in variis stagnationi aptis locis sistuntur, lentiusque suum circulum obeunt: hoc verum esse patet quoque si consideramus menses obstrui ex omnibus illis causis, quæ corpori debilitatem inducunt, frequentissime enim his temporibus id experimur, a nimio usu potus Thee & Coffee domicellas laborare



obstructione mensium potus enim ille aquosus ex sola consuetudine tanta copia ingestus solitum & debitum tonum vasis adimit, illaque plane debilia reddit ut accurate observat. Auct. Tr. de Thea Heluet. qui continetur ad fin. Tr. Wepfferi de Cicut. aquat. p. 23. sic quoque somnum nimis diu protractum, quippe corpus debilitans causam suppressionis mensium esse posse observavit Bottoni in lib. Gynæceorum c. XXII. p. m. 352.

## X I I.

Solida corporis quoque impediunt mensium fluxum si nimis fortia robustaque evaserint, vel ex nimio continuatoque motu musculorum vel ex propria corporis idiosyncrasia, si enim per suum robur continuo superfluum expellunt per insensibilem transpirationem per sudores aliasque excretiones, nulla nascitur plethora, unde ex hoc humorum defectu menses non fluunt; hanc sententiam mecum confirmat Ætius l. XVI. c. 55. Galen. de sympt. caus. c. IV. p. m. 29. Objiciet forsan quis suppressionem ex hac causa ortam non requirere opem medicam, huic respondeo, si conjecturæ locum concedere velit, an non in ejusmodi corporibus hæc eadem causa, sit quoque causa sterilitatis, experientia enim docet, quod si affluxus ille humorum qui ad conceptionem requiritur a natura denegetur, certo illam frustrari, sterilitatemque sequi, hinc omnino tum consilio Medici & ope indiget.

## X I I I.

Postquam jam vidimus causas obstructionis mensium a solidis ortas, jam quomodo fluida peccare possint inquirendum. Occurrit primo plethora, hanc quidem antea adduximus ut causam quæ menses profluere facit, at illam quoque effectum plane priori contrarium producere posse patet, si consideramus a lauta nimis vita aut alia vix sensibili causa colligi boni cruoris eam quantitatem, quam vasa propellere vix sunt apta; quantitas enim humorum dilatavit vasa majora, dilatandoque majora transitus impeditur per minora, unde illa mutatione, quam humores circulando per vasa minima acciperent, denegata, illis inducitur lentor, eoque inducto, sequitur obstructio mensium. Hæcce autem licet propria



pria edoctus experientia affirmare vix auderem, nisi mecum consentientem invenissem Cl. Forestum l. xxviii. de Morb. Mulier. Obs. iv. Rilverium in Obs. Cent. i. Observ. ii.

## X I V.

Alteram causam vocavimus si adest viscositas humorum sive cacochymia, quæ impedit quominus per debita vasa transire possint, dum enim particulæ humorum massam constituentes mole & figura mutantur, vasa hisce recipiendis non amplius sunt capacia, lentior hinc fit circulatio, unde necessario sequitur stagnatio, mensium suppressio & reliquarum functionum læsio; sic ab aqua frigida epota, a fructibus immaturis & oleribus commestis obstrui mensium fluxum testatur Sennerus de Mulier. affect. l. iv. p. ii. f. ii. cap. 3.

## X V.

Tandem 3 impeditur mensium fluxus, dum humores qui ad uterum naturaliter fluere deberent, ad alias partes ruunt, per quas licet interdum suppleatur defectus fluxus menstrui per uterum, tamen sæpe postea evadit morbosus, & Medici opem requirit. Ne autem alicui dubium videatur quod hæc humorum aversio possit esse vera causa suppressionis mensium, juvat considerare, quod omnes secretiones corporis ex uno eodemque fonte fiant, nimirum ex sanguine arterioso, quod si verum, sequitur etiam ut & verissimum est; aucta una secretionem, alteram secundum proportionem minui. Adsunt autem hujus rei exempla plurima passim apud auctores, sic Ephimerid. German. D. iii. A. i. Observ. 88. recensent exemplum ubi puellæ per scapulas scarrificatas prodierunt. Ex papillis sceminæ cuidam menstrua exivisse observat Stalpart van der Wiel in Observ. Rarior. Cent. i. Obs. 79. Per nares & os &c. hanc excretionem factam fuisse testis est Amat. Lusitanus in Centuriis suis, & passim apud alios auctores plura de his leguntur.



## X V I.

Jam consideratis causis quæ a corpore toto quoad solida & fluida ortum ducunt, restant pauca dicenda de iis, quæ ob vitium & malam conformationem uteri supprimunt hunc fluxum, si enim ea non observantur a Medico, cum summo incommodo & periculo manent incurabiles miseræ illæ; hæ vero causæ vel ad uterum & vaginam simul, vel ad vaginam solam sunt referendæ. Ponamus jam in corpore omnia quoad cetera bona & sana & uterus cum vagina tempore quo fluunt menses exponitur frigori, ex hoc vasa constringuntur & mensium suppressio sequitur quem statum Galenus vocat uteri constipationem. Aut si uterus & vagina crusta obducuntur ulcerosa, idem fit, sic quoque menses adustos memorat Sennertus ex nimio calore, cum sc. tempore hyberno scæminæ incensos carbones ob frigus arcendum ventri inferiori supponunt. Vagina sola efficit obstructionem si apertura destituatur per quam hæc materia eliminari possit.

## X V I I.

His in universum præmissis ex relatione ægræ & statu præsentis facillime cognoscitur hoc malum, quod pro varietate causarum diversa habet concomitantia symptomata. In nonnullis enim adest dolor lumborum acerrimus, calor per totum corpus, rubor faciei & oculorum intensus, dolor capitis aliquando summus & cum delirio, aliquando febris, somnus insomniis est interruptus cum pavore, animus inquietus & dejectus, in aliis lassitudo insuperabilis cum aversione a cibis, nausea, post cibos assumptos interdum vomitus subsequitur, in aliis adest pica, desiderium summum ad coitum. Ut alia prætermittam mala concomitantia, quæ pro duratione suppressionis augentur.

## X V I I I.

In Prognosi jam notandum non carere hoc malum periculo nam non solum interdum post se relinquit miseras ægras, sed plane ad mortem  
illas



illas ducit. In puellis tamen & quæ nunquam antea passæ sunt fluxum hunc, minus periculi adest, contra vero qui jam illi subjectæ fuerunt. Quo diutius menses substiterunt eo difficilius revocantur, imo interdum nunquam, sed miseras per totam vitam aliis affligunt malis, aliæ n. steriles, aliæ leucophlegmaticæ, aliæ hydropicæ, aliæ melancholicæ evadunt, imo quod memorabile quibusdam barbam erupisse, & viris similes inde evasisse observatum legimus, vid. Hipp. Obs. de Phaetusa 6. Epid. S. 8.

## X I X.

Hinc itaque si malum non nimis sit inveteratum curatio haud difficulter ex cognitione status ægræ præsentis & causarum præcedentium instituitur. Si enim plethora adsit sanguis superfluus Venæsectione educatur in talo vel poplite instituta, qua non solum minuitur copia distendens vasa sed sanguis etiam versus inferiora determinatur. Si ex Catochymia suprimatur mensium fluxus, post missionem sanguinis secundum statum ægri adhibeantur, alterantia diversa, resolventia, aperitiva, anticachectica ex quibus varia Medicamenta vina Medicata, decocta, &c. præparari possunt, quæ ex fontibus suis facile educuntur. Utero externe applicentur fomenta emollientia & uterina, frictions quotidie linteis calidis atque asperis instituantur. Si humores alibi feruntur post venæsectionem adhibeantur balnea l. infusus, termæ, lotiones pedum.

## X X.

Si solida suum tonum amiserunt, ut nec humores propellere, nec sanguinem bonum conficere valeant. Nec Venæsectio nec moventia fortia adhibere juvat, unde a leviter roborantibus incipiendum est, profunt in hoc casu diætæ bona ex alimentis eupeptis instituta, & motus muscularis a minimo gradu ad summum institutus, dentur vina austera roborantia atque chalybeata, &c. si vero contrarium sit & robur solidorum impediat quominus plethora nasci possit pro menstruo fluxu necessaria, diætæ sit tenuis, potus aquosi, balnea adhibeantur, abstineant ægræ a laboribus, in aere frigido & humido morentur.



## X X I.

Tandem si a frigore vel calore partium vasa sint constricta & obturata adhibeantur fomenta externa emollientia calida, corpus a frigore & nimio calore conservetur, chysmata emollientia injiciantur. Si crusta ulcerosa partes obduxerit post externa dicta applicata emollientia, decocta quoque leviter abstergentia & consolidantia & pessaria ejusdem naturæ adhibeantur. Quæ tandem obstructio menstruum oritur ab imperforata vagina, vel a mala conformatione uteri, illa manum Chirurgi requirit, hinc hujus curationem illis relinquimus, & sic huic dissertationi imponimus.

## F I N E M.